

KARTA PRZEDMIOTU**I. Dane podstawowe**

Nazwa przedmiotu	Rzym w średniowieczu
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	Rome in the Middle Ages
Kierunek studiów	Historia sztuki
Poziom studiów (I, II, jednolite magisterskie)	Studia II stopnia
Forma studiów (stacjonarne, niestacjonarne)	Stacjonarne
Dyscyplina	Nauki o sztuce
Język wykładowy	Polski

Koordinator przedmiotu/osoba odpowiedzialna	dr hab. B. Iwaszkiewicz-Wronikowska, prof. KUL
---	--

Forma zajęć (<i>katalog zamknięty ze słownika</i>)	Liczba godzin	semestr	Punkty ECTS
wykład	30	II	2

Wymagania wstępne	
-------------------	--

II. Cele kształcenia dla przedmiotu

C.1 zapoznanie studentów z zabytkami mało znanego okresu w dziejach miasta, które słynnie przede wszystkim z zabytków starożytnych i barokowych

III. Efekty uczenia się dla przedmiotu wraz z odniesieniem do efektów kierunkowych

Symbol	Opis efektu przedmiotowego	Odniesienie do efektu kierunkowego
WIEDZA		
W_01	Student prawidłowo identyfikuje zjawiska kulturowe zachodzące w średniowiecznym Rzymie, wskazując na ich związek z powstającą wówczas sztuką	K_W03
W_02	Student charakteryzuje budowle wczesnośredniowiecznego Rzymu i wymienia ich cechy szczególne	K_W03
UMIEJĘTNOŚCI		
U_01	Student analizuje środowisko artystyczne średniowiecznego Rzymu, porządkuje zachodzące w nim zjawiska, nakreśla ich chronologię.	K_U01

IV. Opis przedmiotu/ treści programowe

Kontekst historyczny (zmiana roli Miasta: od *caput mundi* i *Urbs sacra* do *Urbs christiana*; 756r - najazd Longobardów i jego skutki; „renesans karoliński”; 1084 r. - najazd

Normanów i jego skutki; 1300 - I rok jubileuszowy; XIV w. - „niewola awiniońska” i inne kataklizmy

1. Obraz Rzymu w okresie post-antycznym (1. stopniowa degradacja infrastruktury, popadanie w ruinę budowli publicznych i ruralizacja dzielnic, 2. kształtowanie nowej topografii miasta w wyniku rozwoju podmiejskich miejsc kultu męczenników, narodzin liturgii stacyjnej, adaptowania budowli antycznych dla potrzeb kultu chrześcijańskiego)
2. Budowle Rzymu wczesnośredniowiecznego - (bazyliki i kościoły tytułowe, diakonie, ksenodochia, klasztory, wieże i inne budowle mieszkalne)
3. Dekoracje wnętrz kościelnych (spolia z budowli antycznych, mozaiki, malowidła ścienne)
4. Mirabilia jako źródło wiedzy 1. o średniowiecznym Rzymie; 2. o ówczesnej recepcji antyku
5. XII-XIII w.- dźwiganie z ruin (rozbudowa siedzib papieskich i władz miejskich, klasztory i kościoły nowych zgromadzeń zakonnych, działalność tzw. *cosmati*, wizyty w Rzymie wybitnych artystów)
6. XIV w. - rozwój zainteresowania rzymskimi antykami ze strony humanistów.

1. Metody realizacji i weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody dydaktyczne (lista wyboru)	Metody weryfikacji (lista wyboru)	Sposoby dokumentacji (lista wyboru)
WIEDZA			
W_01	Wykład tradycyjny; Wykład problemowy	Zaliczenie ustne	Protokół
W_02	Wykład tradycyjny; Wykład problemowy	Zaliczenie ustne	Protokół
UMIEJĘTNOŚCI			
U_01	Wykład tradycyjny; Wykład problemowy	Zaliczenie ustne	Protokół

2. Kryteria oceny, wagi

Obowiązkowa obecność na wykładzie (dopuszczalne dwie nieobecności), na koniec semestru ustne zaliczenie.

3. Obciążenie pracą studenta

Forma aktywności studenta	Liczba godzin
Liczba godzin kontaktowych z nauczycielem	30
Liczba godzin indywidualnej pracy studenta	10

4. Literatura

Literatura podstawowa

Ch. Hülsen, *Le Chiese di Roma nel Medio Evo*, Firenze 1927; R. Krautheimer, *Corpus Basilicarum Christianarum Romae*, Città del Vaticano 1937-1977;
G. Matthiae, *Mosaici medioevali delle chiese di Roma*, Roma 1967;

J. Wilpert, W.N. Schumacher, *Die römischen Mosaiken und Malereien der kirchlichen Bauten vom 4. Bis zum 13. Jahrhundert*, Freiburg-Basel-Wien 1976;

R. Krautheimer, *Rome, Profile of a City, 312-1308*, Princeton 1980; G. Matthiae, M. Andaloro, *Pittura romana del Medioevo*, I. Secoli IV-X, Roma 1987;

G. Matthiae, F. Gandolfo, *Pittura romana del Medioevo*, II. Secoli XI-XIV, Roma 1988;

L. Reekmans, *L'implantation monumentale chrétienne dans le paysage urbain de Rome de 300 à 850*, w: Actes du XIe Congrès International d'Archéologie Chrétienne. Lyon, Vienne, Grenoble, Genève et Aoste, 21-28 settembre 1986, Città del Vaticano 1989, s. 861-915;

A.M. Romanini (red.), *Roma nel duecento. L'arte nella città dei papi da Innocenzo III a Bonifacio VIII*, Torino 1991; R. Coates-Stephens, *Dark Age architecture in Rome*, PBSR 65, 1997, s. 177-232;

L. Bianchi i in., *Case e torri medioevali a Roma. t. I. Documentazione, storia e sopravvivenza di edifici medioevali nel tessuto urbano di Roma*, Roma 1998;

V. Pace, *Arte a Roma nel medioevo : committenza, ideologia e cultura figurativa in monumenti e libri*, Napoli 2000;

M. Andaloro, S. Romano (red.), *Arte e iconografia a Roma da Costantino a Cola di Rienzo*, Milano 2000;

P.C. Claussen, *Die Kirchen der Stadt Rom im Mittelalter 1050-1300*, t. I-II (Corpus Cosmatorum II,1 i 2), Stuttgart 2002-2008;

R. Meneghini, R. Santangeli Valenzani, *Roma nel'alto medioevo. Topografia e urbanistica della città dal V al IX secolo*, Roma 2004;

H. Brandenburg, *Die frühchristlichen Kirchen Roms vom 4. bis zum 7. Jahrhundert. Der Beginn der abendländischen Kirchenbaukunst*, Regensburg 2004;

M. Andaloro, *La pittura medievale a Roma 312-1431. L'orizzonte tardoantico e le nuove immagini, 312-468*, Milano 2006.